

Open brief richtlijn zonnepanelen plaatsen in broedseizoen door woningcorporaties

Aan:

Aedes, Maarten Georgius

RVO afdeling zonne-energie, Karin Keijzer

RVO afdeling , Conny krutzen-boereboom / Marjolein Schoe

Amersfoort, 14 maart 2019

Beste mensen,

Het is hoog tijd dat Aedes en RVO komen tot een praktische richtlijn voor woningcorporaties (en eventueel installateurs) rond het plaatsen van zonnepanelen in het broedseizoen. Ik hoop dat jullie dit alsnog met spoed willen oppakken.

Zonnepanelen plaatsen mag niet van maart tot september, vanwege vermeende effecten

De wet natuurbeheer vraagt van corporaties dat zij bij beschermde inheemse diersoorten de dieren niet verontrust, en geen nesten kapot maakt of verstoort. Bij toepassing van zonnepanelen gaat het met name om de huismus, gierzwaluw, vleermuizen; dieren die nesten maken onder dakpannen of ter plaatse van de goten. Voor de uitvoering verwijst de wetgever naar het in de hand nemen van een ecooloog.

Ecologen (Tauw, Movares, Aveco de Bondt) zijn bijzonder duidelijk in hun behoudende uitleg van de regelgeving (voor wat betreft reguliere schuine daken zonder vogelschroten, ongeveer 90% van de grondgebonden woningvoorraad):

- Buiten het broedseizoen (grootweg maart tot en met augustus) kan men onder voorwaarden zonnepanelen plaatsen. Dat is werkbaar <https://www.zonnighuren.nl/mcorpeleijn/de-wet-natuurbeheer-wanneer-kan-je-zonnepanelen-plaatsen/>
- Binnen het broedseizoen kan dat niet, tenzij uit diverse onderzoeken van een ecooloog ter plaatse is gebleken dat er geen vogels zitten. Men stelt daarbij dat als het dak betreden wordt door een zonne-energieinstallateur zonder dat hij weet of er een vogel zit, men *mogelijk* een broedende vogel verstoort.

Over de werkelijke verstoring is weinig duidelijk. Er zou meer ruimte kunnen ontstaan als uit wetenschappelijk onderzoek zou blijken welke vormen van verstoring wel en welke niet tot permanente effecten leiden, danwel als het bevoegd gezag zich zou wagen aan een inschatting in dit kader.

Sommige ecologen zeggen zelfs dat door het plaatsen van zonnepanelen de microklimaten onder de pannen veranderen, en daardoor ongeschikt worden voor vogels. Anderen zeggen dat vogels zich juist gaan nestelen tussen panelen en pannen. Feitelijk is er weinig onderzoek naar gedaan, en doen ecologen dus veel aannames.

In de praktijk is er (nog) geen handhaving – logisch, want dan breng je de zonne-energie-sector om zeep

Gegeven dat zonnepanelen vooral gelegd worden in de maanden waarin het fijn werken is op daken, knelt deze wet natuurlijk enorm. De maatschappelijke opgave is gigantisch, de capaciteit in de markt beperkt.

Daarmee is het politiek niet opportuun om te gaan handhaven dat er in een half jaar geen panelen gelegd mogen worden op woningen. Ik zie (dan) ook dat er nergens nog meldingen zijn gedaan om projecten met het plaatsen van zonnepanelen stil te leggen.

Zelfs als een project stil zou worden gelegd, is niet duidelijk of dat dan zou gelden voor die ene woning, voor de straat, of voor de totale opgave van de betreffende woningcorporatie.

Woningcorporaties komen in spagaat, met name bij vraaggestuurde projecten

Woningcorporaties willen in het algemeen:

- aan de wet voldoen. Sommige corporaties hebben waarschuwingen gekregen in het kader van de wet natuurbeheer rond grotere ingrepen (renovaties), en zijn daardoor erg alert.
- hun verduurzamingsopgave invullen
- niet bij elke investering in zonnepanelen, ecologisch onderzoek uitvoeren a 50% of meer van de investering in panelen.

Dit kan nog wel goed gaan in projecten waar woningcorporaties zonnepanelen gratis aanbieden, en een aantal jaar vooruit plannen. Dan zijn de kosten van ecologisch onderzoek ter plaatse uit te smeren over veel woningen.

Echter, die luxe om gratis aan te kunnen bieden is voorbehouden aan een klein deel van de sector met voldoende financiële slagkracht. Grofweg gezegd zijn er in stedelijk gebied geen corporaties die hiervoor ruimte hebben; die vragen allemaal wel een maandelijkse bijdrage aan de huurder. Als een corporatie een bijdrage vraagt, wordt het project vraaggestuurd; de huurder bepaalt in de basis of en zo ja, wanneer er panelen komen. In die situaties lopen de kosten van uitgebreid ecologisch onderzoek enorm op, omdat men per woning moet onderzoeken, en helpen ze het verdienmodel voor een relatief kleine investering in zonnepanelen om zeep.

Behoeftte aan een handreiking.

Samenvattend zitten we in een situatie waarin:

1. Iedereen weet dat er overal panelen geplaatst worden in het broedseizoen; bij bedrijven, eigenaar-bewoners, en bij woningcorporaties
2. Een kleine groep ecologen roept dat dat niet mag, op basis van aangenomen effecten rond verstoring
3. De corporaties die het braafste jongetje van de klas willen zijn, met de handen in het haar zitten.
4. Het bevoegd gezag feitelijk niet handhaaft en zich ook niet geroepen voelt tot een handreiking.
5. De vogels noch de corporaties er feitelijk iets mee opschieten. Enkel de ecologen wellicht.

In mijn beleving is sterk behoefte aan een handreiking. Vragen die beantwoord zouden moeten worden:

- Wat constateert een ecooloog in zijn ecologisch onderzoek, en kan een installateur dat ook constateren?
- Is er werkelijk sprake van verstoring als een installateur het dak betreedt, een dakpan optilt en kijkt of daar vogels broeden?
- Is er een praktijkrichtlijn te ontwikkelen die recht doet aan de belangen van de maatschappij rond zonne-energie, en de belangen van vogels?

Overleg nodig

Sinds januari 2018 heb ik mijn best gedaan partijen bij elkaar te brengen in een constructief overleg. In mijn beleving bent u gedrieen aan zet, omdat u samen vertegenwoordigt 1) de corporatiesector 2) de rijksoverheid vanuit de wet natuurbeheer 3) de rijksoverheid vanuit de maatschappelijke wens tot meer zonnepanelen.

Ik constateer dat alhoewel u allen naar mij goede wil heeft uitgesproken, er feitelijk nog geen constructief overleg heeft plaatsgevonden, danwel aan mij geen uitkomsten van dat overleg zijn meegedeeld.

Graag lever ik desgewenst mijn bijdrage aan een dergelijk overleg

Vriendelijke groet,

Maarten Corpeleijn

www.zonnighuren.nl/projecten: adviseur van 40 woningcorporaties rond zonne-energie.